

В ході даного дослідження нами виявлено сорти лілії, які є високодекоративними та адаптованими до умов Волинського Полісся і зроблено наступні висновки

1. Спостереження за ростом і розвитком лілій виявили, що сходи з'явилися у всіх досліджуваних сортів у період з 17 по 25 квітня, з 4 квітня по 29 травня у рослин сформувались квітконоси, цвітіння лілій розпочалось з 9 червня – 15 липня. Найпізніше зацвів сорт Mero Star – на 95 день, раннє цвітіння спостерігалось у сортів Tango Heart Balance і Tango Graffiti – 67 день після висаджування цибулин. Закінчилось цвітіння рослин у період з 18 червня по 19 липня. Це 72–120 день після висаджування цибулин. Тривалість цвітіння досліджуваних сортів лілій в середньому коливалась від восьми до двадцяти трьох днів. Найдовше квітував сорт Deliana, найкоротше – Tango Dot Com.

2. Дослідженням росту лілій встановлено, що рослини досягли висоти від 31 до 36 см. Найнижчими рослинами були представники сорту Tango Dot Com і Mero Star, а найбільш високорослим виявився сорт Tango Graffiti. В середньому на кожному квітконосі було від 2 до 5 квітів. Найменше було бутонів на квітконосах сортів Mero Star і Deliana, а найбільше на квітконосах Tango Graffiti.

3. Середній діаметр розкритої квітки лілій становив 19,7 см при лімітах 15–24 см. Рослини сорту Mero Star мали найбільші квіти (24 см), а у сорту Tango Heart Balance квіти найменші – 15 см в діаметрі.

4. Більшість досліджуваних сортів є стійкими до хвороб. Найбільш нестійким виявився сорт Tango Heart Balance.

5. За комплексною оцінкою найбільш стійкими і декоративними ліліями для вирощування у Волинській Поліссі є сорти Tango Heart Balance, Tango Graffiti, Mero Star та Deliana.

Список використаної літератури

1. Ануфрієва С. В. Енциклопедія рослин садових та кімнатних / С. В. Ануфрієва Донецьк: ТОВ «Глорія Трейд», 2013. 224 с.
2. Бабкина Н. Лилии цветут на подоконнике / Н. Бабкина Цветоводство. 2006. № 5. С. 68.
3. Баранова М. В. Лилии / М. В. Баранова Ленинград: Агропромиздат, Ленинградское отделение, 1990. 384 с.
4. Доспехов Б. А. Методика полевого опыта (с основами статистической обработки результатов исследований). Москва: Агропромиздат, 1985.– 351 с.

УДК 37:004.04

Михнюк Мар'яна Олексіївна
студентка Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Матвійчук Наталія Миколаївна
доцент Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

**ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Становлення національних ЗВО в якості освітніх, наукових, інноваційних інституцій тісно пов'язане з формуванням ефективної стратегії їх розвитку, завданням якої є створення нових та посилення наявних сильних сторін ЗВО, що забезпечить їх конкурентоспроможність на світовому та національному ринках освітніх послуг, а також підвищить їх позиції у вітчизняних та міжнародних рейтингах. ЗВО України мають практику розробки стратегічних рішень, але дуже часто вони не оформлюються у вигляді окремого документу (стратегії).

Загалом стратегія означає напрям розвитку організації з метою виконання місії та досягнення поставлених цілей. Розроблення та реалізація стратегії розвитку ЗВО є результатом застосування стратегічного управління, яке передбачає виконання таких етапів, як: прийняття рішення про розробку стратегії, формування стратегії, реалізація стратегії, контроль за її здійсненням та перегляд стратегії [1, с. 31].

Найчастіше структура стратегії розвитку ЗВО містить такі елементи: 1) аналіз поточного стану ЗВО; 2) місію і бачення ЗВО; 3) стратегічні напрями діяльності; 4) цілі і завдання; 5) цільові індикатори; 6) відповідність стратегічних напрямів і цілей ЗВО стратегічним цілям регіону і держави в цілому; 7) шляхи і засоби досягнення цілей; 8) можливі ризики; 9) взаємодія з регіоном, галузями тощо. При цьому стратегія освітнього закладу повинна містити:

- оцінку унікальності закладу в задоволенні потреб ринку праці;
- перспективний аналіз розвитку ринку освітніх послуг;
- пріоритетні напрямки діяльності ЗВО;
- аналіз стану навчального закладу і успішності у реалізації стратегії;
- аналіз ризиків і механізми їх попередження;
- аналіз наявних ресурсів і їх достатності для реалізації поставлених цілей.

Стратегія розвитку ЗВО повинна відповідати на такі основні запитання: який баланс між освітою та науковими дослідженнями в навчальному закладі; яка ринкова ніша в навчанні: підготовка бакалаврів, магістрів, підготовка, в переважній більшості студентів зі своєї країни (або регіону) або іноземних, традиційне або дистанційне навчання і т.п.; для яких роботодавців готуються спеціалісти, які їхні очікування та потреби тощо [2, с. 261].

Варто зазначити, що процес розроблення стратегії розвитку ЗВО є надзвичайно складним, оскільки вимагає значних витрат часу, зусиль та творчих навиків. Можна виділити наступні основні стратегії навчального закладу: соціально-психологічні, особистісно-розвивальні, маркетингові, кадрові, ресурсні, антикризові.

При формуванні стратегії розвитку будь-якого ЗВО повинні враховуватися такі принципи стратегічного розвитку діяльності університету:

1. безперервність освіти, її системність та систематичність;
2. інноваційність змісту освіти;
3. єдність фундаментальності та фаховості змісту освіти;
4. корпоративність, партнерство всіх учасників освітньої діяльності в університеті;

5. гнучкість освітньої діяльності;
6. діяльнісний принцип навчання [3, с. 117].

Враховуючи ці принципи, ефективна стратегія ЗВО повинна відповідати наступним вимогам: 1) довгостроковість; 2) системність; 3) спрямованість на віддалений результат, успіх, конкурентоспроможність; 4) врахування особливостей зовнішнього середовища, його вимог та можливостей; 5) опора на професіоналізм педагогічних кадрів та ін.

І. Медведєв виокремив стратегічні цілі розвитку національних університетів:

- запровадження нових перспективних напрямів підготовки;
- підвищення якості освітніх послуг та забезпечення їхньої відповідності стандартам та вимогам Болонської системи;
- модернізація навчальних планів;
- запровадження в університеті інноваційних методів та прийомів навчання;
- активізація діяльності в міжнародному освітньому просторі [4].

Головними стратегічними пріоритетами Східноєвропейського університету імені Лесі Українки є: провадження наукових досліджень на найвищому світовому рівні; позиціонування університету як освітнього центру для забезпечення кадрових потреб регіону; адміністрування на засадах відкритості, участі й автономії. Також університет є централізованою установою, яка забезпечує випуск висококваліфікованих фахівців, котрі забезпечують пропозицію на ринку праці України. ЗВО використовує та інтегрує знання та досвід вищих навчальних установ країн ЄС, що сприяє налагодженню контактів з іншими державами.

Список використаної літератури

1. Бублик М. І. Досвід формування стратегій розвитку закладів вищої освіти в умовах глобалізації / М. І. Бублик, Л. В. Жук, Х. В. Дрималовська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. - Вип. 21(1). - С. 31-34.
2. Марухленко О. В. Стратегічне планування у вищих освітніх закладах / О. В. Марухленко // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. - № 3. - С. 256–265.
3. Ляшенко О. М. Стратегічний розвиток вищого навчального закладу. Міжнародний науковий журнал. 2016. - № 8. - С. 116-117.
4. Медведєв І. А. Державне управління розвитком університету: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / І. А. Медведєв. Харків: ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. 220 с.

УДК 33.658.005.5

Надейко Микола Миколайович
*аспірант кафедри економіки та безпеки
 підприємства Східноєвропейського національного
 університету імені Лесі Українки*
Хілуха Оксана Анатоліївна
*доцент Східноєвропейського національного
 університету імені Лесі Українки*

**ОЦІНЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА
 НА ЗАСАДАХ РІВНЕВОГО СПРИЙНЯТТЯ**